

САНАЦІЯ ЯК СПОСІБ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Гаєва А.В., Борнос В.Г.

Інтеграція України до світових та європейських політичних і економічних структур вимагає вирішення таких основних завдань як підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки що є запорукою соціально-економічного розвитку країни.

Становлення ринкової системи активізувало дослідження проблемних питань подолання неплатоспроможності, оздоровлення (санації) та банкрутства підприємств.

Економічний словник тлумачить поняття санації як систему заходів, здійснюваних для запобігання банкрутств підприємств, визначаючи, що санація може відбуватися злиттям підприємства, яке перебуває на межі банкрутства, з потужнішою компанією; випуском нових акцій або облігацій для мобілізації грошового капіталу; збільшенням банківських кредитів і наданням урядових субсидій; перетворенням короткострокової заборгованості у довгострокову; повною або частковою купівлею державою акцій підприємства, що перебуває на межі банкрутства.

План санації повинен містити: аналіз причин фінансової кризи; оцінку фінансового стану підприємства до початку санації; заходи щодо нормалізації фінансового стану підприємства, що є у фінансової кризи; інформацію про те, наскільки реалізацію плану санації поліпшує виробничо-економічного стану підприємства; порівняльні розрахунки задоволення претензій кредиторів у разі реалізації плану санації та і разі задоволення вимог проведення ліквідаційних процедур; прогнозні показники фінансово-майнового стану підприємства у процесі та після реалізації плану санації із вказівкою строків підновлення платоспроможності та погашення претензій кредиторів.

Аналіз законодавства України про банкрутство свідчить, що сьогодні пріоритети держави істотно змінилися в бік підтримки проведення санаційних заходів. Закон „Про відновлення

платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” виділяє досудову санацію, що саме й передбачає проведення сукупності різнопланових заходів, здатних привести підприємство до фінансового оздоровлення. Важливою передумовою розробки оптимальної системи заходів є аналіз наявних у підприємства можливостей відновлення платоспроможності, прибутковості та прогнозування їхніх змін на короткостроковий і довгостроковий період

За формальними ознаками розрізняють санацію без залучення на підприємство додаткових фінансових ресурсів та санацію із залученням нового фінансового капіталу.

Доцільно запропонувати такий план санації, основними положеннями якого є:

1. Санація бізнесу. Покриття збитків здійснюється за рахунок санаційного прибутку та прибутку від іншої реалізації, зменшення основного капіталу здійснюється за рахунок зменшення номінальної участі в статутному фонді найбільших акціонерів.

2. Поточна ліквідність та платоспроможність забезпечується за допомогою платіжних поступок кредиторів, зацікавлених у збереженні підприємства.

3. Оновлення виробничої та збутової програми здійснюється на основі проведення масштабної реструктуризації підприємства.

4. Основним фінансовим джерелом проведення санації є капітал, мобілізований додатковою емісією акцій, з відповідним збільшенням статутного фонду.

5. Зміна вищої ланки менеджменту.

В економічній літературі, присвяченій фінансовому оздоровленню підприємств, санація вважається класичним прикладом економічного виживання із фінансової кризи в умовах конкуренції. Невтручання держави, дотримання антимонопольного законодавства та інших законів ринку сприяють підвищенню мотивації стимулів працюючих, відповідальності управлінського персоналу, що, зрештою, ї приводить до загального успіху санації.

Незважаючи на значний обсяг накопичених у даній сфері знань, бракує системного теоретико-методологічного підґрунтя для ідентифікації загроз неплатоспроможності, своєчасної розробки та впровадження ефективних заходів щодо запобігання банкрутству суб'єктів господарювання.